

VÝKONNOSTNÉ ZMLUVY SAV 2024–2026

Stratégia organizácie SAV

Centrum biovied SAV, v. v. i.

Základné informácie o v. v. i.

Názov

Centru biovied SAV, v. v. i.

Štatutárny zástupca

MVDr. Dušan Fabian, DrSc.

Adresa

Dúbravská cesta 9, 840 05 Bratislava

Kontaktné údaje

fabian@saske.sk, cbv@savba.sk, +421 55 7276 270

Webová stránka

<https://cbv.sav.sk/>

Dátum

30. 6. 2025

STRATÉGIA Centra biovied SAV, v. v. i.**Dlhodobá vízia**

Vedecká činnosť Centra biovied SAV, v. v. i. (ďalej len CBv) spadá do dvoch oblastí výskumu: bunková biológia a fyziológia živočíchov. Ambíciou centra je etablovať sa medzi poprednými vedecko-výskumnými pracoviskami na národnej úrovni a systematicky produkovať výstupy výskumu svetovej úrovne, ktoré budú založené na inovatívnych konceptoch.

Centrum je primárne zamerané na základný výskum a jeho hlavný spoločenský prínos spočíva v získavaní a šírení nových poznatkov o fundamentálnych procesoch v živých organizmoch. Výsledky výskumu CBv prinášajú nové perspektívy pre riešenia súčasných výziev v biologických vedách vo vzťahu k zdraviu ľudí a zvierat, pri inováciách potravinových produktov živočíšneho pôvodu a pri znižovaní záťaže životného prostredia. Niektoré vedecké tímy sa venujú aj témam s aplikačným potenciálom. Profilácia výskumného zamerania centra je dynamický proces, ktorý prebieha od jeho vzniku v roku 2017. Paralelne sa vytvárajú podmienky pre spoločné využívanie infraštruktúry organizačných jednotiek, spoluprácu vedeckých skupín a integráciu výskumu. Synergický potenciál však stále nie je naplnený.

Ciele:

- Vypracovať jasnú výskumnú agendu s definovanými témami, ktoré majú potenciál získať vysoký ohlas vo vedeckej komunite v oblasti biovied.
- Podporovať rozvoj tém, v ktorých je centrum považované za kľúčového hráča.
- Stimulovať publikovanie výsledkov v špičkových časopisoch.
- Rozširovať partnerstvá v rámci verejného a súkromného sektora a efektívne manažovať duševné vlastníctvo s cieľom maximalizovať jeho využitie pre centrum.
- Poskytovať dobré pracovné podmienky pre vedeckých pracovníkov a podporovať prácu s doktorandami a mladými vedeckými pracovníkmi.

Stratégia do konca roku 2029**Cieľ 1: Zvýšiť podiel vysoko kvalitných publikácií**

Akreditačný panel, ktorý hodnotil výstupy organizácie za obdobie 2016-2021, vo svojom odporúčaní uviedol: „Centru chýba solídne portfólio publikácií v špičkových časopisoch“. CBv intenzívne pracuje na zlepšení produkcie kvalitných publikácií. V rokoch 2020-2024 sa výskumníci centra podieľali na 311 vedeckých prácach v indexovaných časopisoch. Podľa údajov Scimago bolo 61,7 % týchto prác publikovaných v časopisoch v kategórii Q1 a 23,5 % v časopisoch, ktoré spadali do 10 % najlepších časopisov s najvyšším SJR vo vednej oblasti. Podiel publikácií s prvým alebo korešpondujúcim autorom z CBv predstavoval 65,9 % a podiel publikácií založených na zahraničnej spolupráci 41,5 %. V roku 2022 udelilo Predsedníctvo SAV autorom troch publikácií ceny v kategóriách Špičkové časopisecké publikácie alebo Publikácie zaradené do databázy Nature index.

Aktivity a opatrenia:

- Identifikovať najvhodnejšie cieľové časopisy pre každý výskumný projekt.
- Posilniť spoluprácu s poprednými výskumníkmi s cieľom zvýšiť viditeľnosť a impact publikácií.
- Posilniť spoluprácu medzi výskumnými tímami, ktoré sú zamerané na komplementárne výskumné témy, s cieľom vytvoriť multidisciplinárne výstupy, ktoré majú potenciál získať vysoký ohlas a relevanciu vo vedeckej komunite v oblasti biovied.
- Finančne odmeňovať publikovanie v časopisoch s vysokým impaktom.

Cieľ 2: Zabezpečiť financovanie z medzinárodných grantových schém

Akreditačný panel v odporúčaní uviedol: „Je potrebné povzbudiť zamestnancov, aby sa uchádzali o finančné prostriedky zo zahraničných fondov a intenzívnejšie využívali medzinárodné siete vytvorené prostredníctvom akcií COST. Miera žiadostí o medzinárodné financovanie nie je úmerná počtu akcií COST.“ Nízka úspešnosť v získavaní finančnej podpory zo zdrojov EÚ je hlavným dôvodom, prečo CBv dosiahlo nepriaznivý výsledok v posledných dvoch Ročných hodnoteniach organizácií SAV. V období 2020-2024 sa centrum zapojilo do 17 programov COST, no podalo iba 13 žiadostí mimo COST. Od roku 2024 sa podieľame na riešení jediného projektu Horizon Europe.

Aktivity a opatrenia:

- Zvýšiť počet žiadostí o externé financovanie zo zdrojov Európskej únie a zaviesť systém finančnej motivácie stimulujúcej podávanie takýchto projektov.
- Identifikovať tímy, ktoré majú potenciál uspieť pri uchádzaní sa o podporu z medzinárodných grantových schém.
- Cieľene nadväzovať spolupráce s potenciálom zapojenia sa do medzinárodného grantu.

Cieľ 3: Rozšíriť spoluprácu a posilniť viditeľnosť centra v externom prostredí

CBv spolupracuje s poprednými slovenskými univerzitami, najmä s UK v Bratislave, STU v Bratislave, UPJŠ v Košiciach a UVLF v Košiciach. V rámci podpory interdisciplinárneho výskumu rozvíjame partnerstvá s výskumnými pracoviskami SAV (napr. Chemický ústav, BMC, CEM, Parazitologický ústav, Ústav polymérov), rezortnými organizáciami (napr. Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum v Nitre), verejným sektorom (napr. Slovenský zväz včelárov) a súkromným sektorom (napr. Výskumný ústav mliekarenský, a.s. v Žiline). Centrum okrem toho aktívne spolupracuje s viac ako 30 vedeckými inštitúciami v Európe, Amerike a Ázii a realizuje množstvo výskumných aktivít v rámci bilaterálnych (alebo multilaterálnych) partnerstiev.

Aktivity a opatrenia:

- Rozširovať a posilňovať spoluprácu s externými odborníkmi, inštitúciami a priemyselnými partnermi.
- Propagovať publikovaný výskum prostredníctvom webovej stránky centra, sociálnych médií a akademických sietí.
- Zúčastňovať sa na kľúčových konferenciách a prezentovať výstupy tak, aby sa zvýšila ich viditeľnosť a citačný potenciál.
- Organizovať konferencie, semináre a workshopy, na ktorých budú prezentované výstupy centra a vytvorený priestor pre vytváranie partnerstiev s poprednými vedcami.

Cieľ 4: Modernizovať výskumnú infraštruktúru

CBv disponuje štandardným vybavením pre morfológické, biochemické, biofyzikálne a molekulárno-biologické analýzy, na realizáciu širokého spektra experimentálnych modelov *in vitro* a *in vivo* a na počítačové modelovanie. Dve organizačné zložky prevádzkujú zariadenia na chov zvierat, ktoré nám umožňujú vykonávať experimenty nielen na laboratórnych zvieratách (hlodavce a vtáky), ale aj na hospodárskych zvieratách (hydina, ovce). Sme vybavení viacerými sofistikovanými prístrojmi získanými v rámci schém ERDF a POO SR (napr. konfokálny mikroskop STED, časozberný konfokálny zobrazovací systém, elektrónový mikroskop, zostava pre patch-clamp, zostava pre *in vivo* elektrofyziológiu, kremenné kryštálové mikrováhy, EchoMRI pre hlodavcov, systémy hmotnostnej spektrometrie MALDI-TOF a GS/MS a chromatografické systémy FPLC a HPLC). Väčšina prístrojového parku však vyžaduje obnovu, rozšírenie alebo modernizáciu. Časť zdrojov na tento účel získava centrum z poplatkov za publikovanie článkov v časopise General Physiology & Biophysics alebo na základe domácich a zahraničných zmlúv (napr. s International Probiotic Company s.r.o. a Japan Royal Jelly, Co. Ltd.), pre výraznejší rozvoj sú však nedostatočné.

Aktivity a opatrenia:

- Zapájať sa do výziev, v rámci ktorých je možné získať kapitálové prostriedky.
- Rozvíjať partnerstvá so subjektami z verejného a súkromného sektora na zabezpečenie dodatočných investícií do infraštruktúry.

Cieľ 5: Optimalizovať štruktúru a efektivitu vedeckých tímov

Kontinuálna personálna obnova centra je výrazne limitovaná výškou mzdového fondu a frekvenciou odchodov zamestnancov. CBv sa napriek tomu darí zamestnávať absolventov doktorandského štúdia a mladých vedcov vracajúcich sa zo zahraničia. Tento trend je možné udržiavať aj vďaka úspechom centra pri získavaní príspevkov z externých zdrojov (POO SR) a doplnkových zdrojov SAV (Fond Štefana Schwarza). Pracovníci centra sa aktívne podieľajú na pedagogickom procese v rámci bakalárskeho, magisterského, doktorského a doktorandského štúdia na 4 slovenských univerzitách. CBv realizuje doktorandské štúdium ako externá vzdelávacia inštitúcia v 10 akreditovaných vedných odboroch. O vysokej kvalite štúdia svedčí nielen takmer 100 % úspešnosť obhajob doktorandov po dizertačnej skúške, ale aj počet ocenení v súťažiach (napr. Cena dekana, Súťaž SAV) a úspešných žiadostí v rámci grantových schém SAV.

Aktivity a opatrenia:

- Podporovať spoluprácu medzi mladšími a staršími výskumníkmi s cieľom stimulovať mentorstvo a zdieľanie znalostí v rámci tímov.
- Udržiavať vysokú úroveň zapojenia doktorandov a študentov magisterského štúdia do výskumu.
- Podporovať aktivity umožňujúce doktorandom získať praktické skúsenosti na interných podujatiach (Drobnicov memoriál, Seminár doktorandov venovaný pamiatke akademika Boďu, Dni mladých biológov) a vzdelávacích programoch organizovaných na úrovni SAV.

Implementácia stratégie

Pravidelne vykonávať analýzu publikačnej aktivity centra na individuálnej a kolektívnej úrovni, s dôrazom na počet článkov publikovaných v špičkových časopisoch a počet ohlasov.

Pravidelne hodnotiť vedecké tímy, posudzovať ich silné a slabé stránky, efektívnosť spolupráce, súlad so strategickými cieľmi a usmerňovať ich činnosť relevantnými odporúčaniami.

Pravidelne organizovať online i osobné stretnutia zamestnancov, na ktorých je možné zdieľať informácie a diskutovať o aktuálnych i budúcich výskumných aktivitách a o nových projektoch.

Konzultovať zvolenú stratégiu a výskumné ciele s Medzinárodným poradným výborom.